

सर्गः ३

उवाच धात्या प्रथमोदितं वचोययौ तदीयाम
 वलम्ब्य चाङ्गुलिं । अभूच्च नम्रः प्रणिपातशिक्षया
 पितुर्मुदं तेन ततान सोऽर्भकः ॥ २५ ॥ तमङ्क
 मारोप्य शरीरयोगजैः सुखैर्निषिञ्चन्तमिवामृतं
 त्वचि । उपान्तसंमीलितलोचनो नृपश्चिरात्सुतस्पर्श
 रसज्ञतां ययौ ॥ २६ ॥ अमंस्त चानेन परार्द्धं
 जन्मना स्थितेरभेत्ता स्थितिमन्तमन्वयं । स्वमूर्त्तिं
 भेदेन गुणायवर्त्तिना पतिः प्रजानामिव सर्ग
 मात्मनः ॥ २७ ॥

उवाचेति । स अर्भकः वालकः तेन कर्माणा पितुः हर्षविस्तार
 यामास तेन केन धात्या प्रथमोक्तं वचोवाल्मीकी यद्ब्रवीति पुनः
 प्रणतेः शिक्षया यच्च नम्रोऽभूत् पुनः वालकः तदीयां धात्री
 सम्बन्धिनीं अङ्गुलीं अवलम्ब्य यच्च ययौ ॥ २५ ॥ तमिति । राजा
 चिरात्पुत्रस्पर्शस्य स्वादुतां प्राप्तः किं कृत्वा अङ्के तं पुत्रं आरोप्य
 द्रवोत्प्रेक्षते त्वचि सुखैरमृतं निषिञ्चन्तमिव किं सुखैः शरीरस्य
 सम्बन्धेन जातैः किं राजा उपान्ते संमीलिते नेत्रे यस्य सः सुत
 स्पर्शसुखं विजज्ञिवानिति पाठे चिरात्सुतस्पर्शस्य सुखं ज्ञात
 वानित्यर्थः ॥ २६ ॥ अमंस्तेति । राजा अनेन पुत्रेण अन्वयं वंशं
 स्थितिमन्तं अमंस्त किं पुत्रेण परार्द्धं उत्कृष्टं जन्म यस्य सः
 तेन किं राजा स्थितेः मर्यादायाः अभेत्ता पालकः यथा
 ब्रह्मा स्वमूर्त्तिं भेदेन विष्णुरूपेण आत्मनः सृष्टिं स्थितिमतीं
 इव किं ब्रह्मा प्रजानां स्वामी किं तेन सत्तादिगुणेषु मुख्य
 वर्त्तिना ॥ २७ ॥